

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demanet'a.

Locuint'a Redactorului:
si
Cancelari'a Redactiunii:
e in
Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decatu numai de la corespun-
dinti regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de an.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiesce care publicati-
une separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

FEDERATIUNEA

pre patrariulu IV (opt.—dec.) 1868.

Aproplandu-se inceputulu patrariului IV (15 opt.) a. c., rogâmu de tempuriu pre p. t. doritorii de a avè acestu diurnalu, sè binevoiesca a grabi cu prenumeratiunea, pentru ca de o parte sè ne scimnu orientà in privin-ti'a nrului esemplarielor ce vomu avè a ti-pari, éra de alta parte sè potemu incun-giurà ori-ce neregularitate in spediurea diur-nalului. Totu-deodata rogâmu pre acci p. t. domni, cari sunt in restantia cu pretulu de prenumeratiune, si alu caroru numeru este cam marisoru, sè nu indardia a-si rafu so-cotele, ca sè nu ni sè mai adauga greutàtile si d'in acésta parte.

Conditiiunile de prenumeratiune, rema-nu cele d'in fruntea diurnalului

Redactiunea.

Pest'a, ^{27 sept.} 1868.
_{9 opt.}

Diometatea translaitana a imperiului mai nain-te austriacu se afla pre drumu, sè si-petiesca unu ministru presiedinte, câ-ci prin dimisiunarea principe-lui Auersperg ministeriulu de acolo a remasu fâra capu. Pre langa aceea cris'a ministeriala d'in Trans-laitani'a a devenitu cronica, si se intinde ca unu firu rosu prin tote actele guvernului, odata d'in caus'a, câ locutienintii provinciali corespundu pre sub as-cunsu cu cancelariulu imperialu, si complateza cu elu in contr'a antistiloru loru; alta data éra-si, mini-steriulu se clatina, pentru câ acei locutieninti revol-teza pre fatia, si in fine, ce e mai dorerosu pentru domni cu portofioiele grase, pentru câ poporele nu voru a se supune orbisii intieptului arbitriu a uno-ru omeni fâra de principie, cari nu sierbescu cu fide-litate nici intereseloru domnitorului, si cu atâtu mai putien dorintieloru poporeloru. Escesele d'in Boe-mi'a sunt bine venite coteriei, care in totu momen-tulu stâ cu man'a pre sabia; ministeriulu inse i-lip-sesse curagiulu, de a consantî libertatea prin decre-tarea legii martiale.

Scirile d'in Spani'a suna si acum totu in favo-rea miscaminteloru de acolo; unu emisu alu juntei provisorie ordineză moderarea tarifei de vama. In-fantele Don Juan de Burbon a renunciatu in favo-rea fiului sèu Don Carlos la tote drepturile asupr'a co-roniei spaniole; actulu respektivu e datatu d'in Pa-risu, 2 optovre. Mai departe avem a constatà, câ toti generalii partidei moderate, cari luptasera con-tr'a armatei liberale, au recunoscutu revolutiunea. Prin acestea amu reasumatu momintele principale d'in revolutiunea spaniola si amu aretatu, câ pre-vestirile profetiloru falsi despre resbelulu civilu, la care va conduce libertatea nou inaugurata, sunt date de mintiuna.

Èrà lucru naturalu, câ dram'a d'in Spani'a si-va aflà resunetulu si la partit'a unionistica d'in Por-tugali'a, si in adeveru ni se anuncia, câ in Lisabonu curseza una prochiamațiune pentru uniunea iberica sub regele portugalu Ludovicu, dar, precum se dîce, atâtu guvernulu câtu si poporulu o trateza cu indife-

rintia si dispretiu, si se afirma, câ Portugali'a aru fi remasu cu totulu neatinsa de intemplantile d'in tier-r'a vecina. Acésta comitiva, pe care biroulu telegra-ficu a aflatu de bine a o adauge, spre a esplicà efep-tulu susu numitei prochiamațiuni, o impartasim cu reserva, si vedemu intr'ins'a mai multu do-rinti'a cercuriloru legitimiste, de câtu adeverulu unei fapte. Ori-câtu de mica a fostu rol'a, ce a jucatu-o pana acum Portugali'a in concertulu european, ori-câtu de abstrusa e pusetiunea acestei tierisiore, nu ne vine a crede nici pre unu momentu, câ spiritulu modernu, formatoriu de staturi, sè nu fia strabatutu si in acestu coltiu ascunsu alu Europei, candu vede-mu, câ departe preste oceanu, in Americ'a, unitatea staturiloru omogene reportâ cea mai splendida victo-ria asupr'a egoistiloru secesiunisti.

Protestulu esreginei, ce lu-impartasim sub ru-bric'a noutâtiloru esterne, nu afla gratia nici la foiele guvernamentale franceze. „Etendard“ d. e. critizeza espresiunea „inaltulu meu aliatu“ si adauge: Fran-ci'a nu pote avè aliantia cu una personalitate regesca, de la care s'au luat atributele factice ale suverani-tâtii. Uniculu aliatu, ce lu-potemu avè in afacerile ispaniole, este insu-si poporulu ispaniolu, represen-tatu prin guvernulu adesu de elu. Noi suntemu con-vinsi, câ regin'a nu cugeta, câ ospitalitatea franceza, d'in complesantia, se va face mantaua pentru planuri si fapte, cari stau in contradicere cu neutralitatea completa, ce si-a impusu-o guvernulu imperatescu fatia cu afacerile d'in Spani'a.

Revista diurnalistica.

(„Pester Lloyd“ si „Esti Lap“ despre Roman'i'a; „Hazánk“ dâ suatu sasiloru.) Foiele unguresci si nem-tiesci, asemene si cele unguresci-nemtiesci-jido-vesci sunt mai pline ca ori candu, de câte si mai câte scorniture despre Roman'i'a. Éca ce scrie unu co-rispondinte (V) alu diurnalului „Pester Lloyd“, cu dat'a Bucuresci, 1-a opt.:

„E lucru de mirare câtu de mare este agitarea de susu in josu in contr'a Ungariei. Rosetti dede to-turoru diurnaleloru democratice semnalulu de a aretà pre guvernulu d'in Pest'a, ca pre unu persecutoru sistematicu alu „Romaniloru d'in Ungari'a“, pentru a atitià in contra-i ur'a intregi natiuni romane. Indata ce cuteza cine-va, — precum cutezà de una d'fle diu-ariulu „Tier'a“, — a demustrà contrariulu, câ romanii d'in Transilvani'a au mai multa liber tate (ah! Rev.) decatu romanii „liberi“, clic'a ministeriale se radica cu o adeverata turbare contr'a „tradatoriloru natiunei“, invinundu-i, câ ar' fi primitu „bani de la contele Andrásy“. In societâtile natiunali se predica contr'a Ungariei, precum predicau pii parinti contra turci-loru si saraceniiloru, contr'a caror'a intreprinse Euro-p'a o espeditiune cruceata. Pentru a face pre omeni gat'a la sacrificie, se dîce, câ trebuescu arme pentru sant'a lupta contr'a inimiciloru traditiunali de d'in colo de Carpati, care lupta nu este departe. Si c'e-rulu secundeza la acésta nebunia; Primatele Rom-niei premerge patriotiloru sèi cu suatulu si cu fapt'a.“

„Aceste nebunle abiè ar' meritâ sè le amintescu, si d'in parte-mi n'asiu fi avutu multa placere a le acatià de clopotulu celu mare; inse lucrulu è cu to-tulu alta forma, daca se considera *saptulu*: câ tote manevrele aceste-a se provoca prin aginti rusesci si se punu in scena la una demandare „prè'nalta.“ Fia dîsu odata pentru totdeun'a, câ Gortschakoff represinta suprem'a instantia politica a Romaniei, si câ Russi'a a gasitu unu ro-lu cu totulu deosebitu pentru tier'a lui Carolu I. Pentru a incatenà Roman'i'a de Rus-si'a, ca pre Prometeu de insula, Russi'a voiesce sè fia atâtu de liberale in câtu sè dee principelui „Roma-niloru“ („a toturoru Romaniloru“ dupa inscripti-unea de pre banii cei noi de auru) de neveta pre o prè stralucita principesa d'in cas'a Ro-manoff, si realisarea acestui planu este, care dic-teza caletori'a cea mai de aproape a „Domnului Ro-maniloru“ la Petruburgu; Offenberg, consululu Rus-

siei si domnitorulu lui Bratianu, este forte activu pentru acésta. Aci se plasmuescu pericole serio-se pentru patri'a dv. (Ungari'a), si eu credu, câ nu ar' fi prea tempuriu a pasi d'in Pest'a cu tota ener-gi'a contr'a acestoru intrige muscalesci.“

Totu pre asta corda canta si foi'a guvernemen-tale unguresca „Esti Lap“, sperandu, fâra indoiela, câ va face unu mare servitiu domniloru sèi. Repro-ducemu aci câte-va pasuri d'in nrulu 230 alu numi-tei foie, pentru a aretà fratiloru nostri de d'in colo, câ dupa credinti'a guvernamentaliloru unguresci „Ro-mani'a este tier'a cea mai prepadita de pre pamentu“, câ „in Bucuresci neci nu se vorbesce limb'a romana“ si câ „romanii d'in Romani'a sunt lipsiti si de simtiulu celu mai naturalu, de ora ce ei de locu nu se intereseza de sortea confratiloru loru.“ Unu corespundinte (—k—s.) alu numitei foie, care a scrisu pan'acum d'in Muresiu-Osiorheiu corespundin-tiele cele mai batjocuritorie contr'a Romaniloru, si pre care-lu veduramu in d'flele aceste-a in Pest'a, dîce adeca, câ d'in Bucuresci ar' fi scrisu cine-va unui amicu alu sèu, intre altele, si urmatoriele: „Tote-su ilusiuni si fantasie false câte am cugetatu a casa des-pre Roman'i'a, n'am cuvinte pentru a descrie mise-rabilitatea acestei tiere... Am crediutu, câ Roma-nii de aicia se intereseza de sortea Ro-maniloru d'in Transilvani'a, dâra m'am in-sielatu. Pre omenii de aicia numai banii i inte-reseza, si nu e mirare, câ-ci mai toti sunt de ori-gine straina; ei imbraca masca de romani, ajun-gu in oficie si la putere, si apoi sè vedi ce romani sunt, unii dorescu de domnu pre turcu, altii pre mus-calul!... In toti Bucurescii nu afli o firma ro-manesca, — pre o promenada publica audi limb'a franceza, nemtiesca ba chiaru si cea unguresca, nu-mai limb'a romana nu.“ etc. etc.

Corespondintele foiei „Esti Lap“, dîce câ a ci-tatu câte a citatu, pentru acci teneri romani, cari si-facu nu sci ce ilusiuni despre Roman'i'a, si inchiaie afirmandu „câ dupa legile de la 1848 si 1867 ori cine pote aflà mai multa libertate si fericire in Un-gari'a de câtu in Romani'a.“ La ast'a i observâmu dlui (—k—s.) sè-si pastreze suaturile pentru cona-tiunali sèi. Noi cunoscemu legile la cari se provoca dsa si scimnu prea bine câtu de dulce (!) este libertatea unguresca. Intr'ace'a sè nu aluneco nece unu unguru la credinti'a, câ pentru câ in Romani'a domnesce intr'adeveru libertatea, noi, romanii cesti de d'in co-ce, am fi buni bucuosi a ne luà cu totii catrafusele si a grabi la ei. Nu nice de câtu; n'aiba tema dlu (—k—s.) si cei de panur'a dsale; nu vomu parasì noi pamentulu aperatu si ingrasiatu cu sangele stramosi-loru nostri, — pentru câ este alu nostru. Legile un-guresci sunt petrune intr'adeveru de spiretulu liber-tâtii, inse numai in favorulu unguriloru; câ-ci ele declara in primii §§. de unguri pre tote natiunile d'in Ungari'a; câ-ci ele nu cunosc de câtu unguri si limba unguresca in Ungari'a, si asiè ori ce li-bertâti si drepturi ar' garantâ acele legi, ele sunt ilusorie pentru natiunile neunguresci. Aci e bub'a. Pentru ast'a inse vomu remanè noi in tier'a nostra, pre pamentulu nostru, si vomu continuà lupt'a dre-pta pentru recunoscerea drepturiloru nostre.

Dara sè trecemu la altu obiectu. Nu numai noi suntemu norocosi a fi intempinati cu sfaturi binevoi-torie (?) d'in partea unguriloru, ci accesti-a, sciindu impartì suaturi la tota lumea numai sie-si nu, si-areta marea loru bunavointia si fatia cu sasii d'in Transilvani'a, caror'a nu li vine, si dieu, neci nu li pote veni la socotela a suflà intr'unu cornu cu un-gurii.

Èca cum se adreseza câtra sasi cutare L. Rethi, in foi'a unguresca „Hazánk“ nrulu 221:

„Sasii betrani d'in Transilvani'a facu opusetiune cumplita contr'a despusetiuniloru guvernului ungu-rescu, contr'a comitelui provisoriu denumitu de gu-vernulu ungurescu.

„In sè-ne acésta este o petrecere nevinovata, câ-ci mai departe de cuventu si scrisore nu se estin-de. La adunarea d'in Sabiuu, care se numesce comu-nitate, peroreza si stilizeza fratii sasi, ér' apoi mer-gandu a casa devinu éra-si cetatieni pacinici: res-pundu dârea cu puntualitate, se infatîsieza inaintea comisiunei recrutatorie si dau finantiloru vama.

„Foculu aprinsu de majoritatea comunitâti sa-

sesci este celu multu focu de paie, a cărui para nu orbesce, nu strica nimică și să dispară curendu, — deci lasă să se joace mai departe, pentru ce să li strică petrecerea?

„Inse după ce este dată vechia, ca să lovesci pe pruncu preste degete, dacă ambla cu focu prîntre materialu aprîndîtosu, — d'in această cauză simplă ne vom ocupa în acestu articolu de frații sași, cari în comunitatea de la Sabiiu suut în majoritate.

„Preste totu loculu se scieă pan'acum, că poporul circumpectu, între tote impregiurările, întorce manteu'a după ventu; areta fatia voioasă celui-a ce țiene bat'a în mână, și-si pleacă spatele asid, ca să nu capete lovituri nici d'intr'o parte.

Ce s'a făcutu cu această însușire? Ca și cându ar fi uitat'o cu totulu sași, cari facu majoritatea în comunitatea de la Sabiiu! Ca și cându ar' vr'e a-si aprinde cas'a a supr'a lor! s'eu dora numai ei să nu scia, cătu de aprîndîtosu materialu este gramaditu în Bucuresci, în Blasiu, și la costele loru pretutindenea, chiar și în Sabiiu? — Intr'adeveru dacă s'ar' escă focu fără de veste, mai antăiu voi, sasiloru, atî arde în elu!

„Cugeta țati ce faceți, s'eu numai daten'a ve sillesce să faceți opozițiune contr'a ungurului, precum faceți opozițiune în glorios'a epocă a germanisării? Cându domniau Bach și Schmerling și pică mann'a d'in Vien'a : atunci eră lucru cu înteleptiune și demnu de voi, a parasî pre bietulu unguru suferitoriu, și a ve ascunde de tote venturile în cas'a cea caldă a poterei.

„Dara Bach și Schmerling nu voru mai fi domni d'in colo de delulu craiului, nice successorii lor. Astor'a li-a cantatu aghiosulu santulu Davidu Bismarck, la Sadov'a. Alta alegere nu este, de cătu s'eu Andrásy s'eu principele Carolu, cu acestu d'in urma cosaci cu canciuca și Siberi'a friguroasă. Place-vi?

„Cu multu mai delicat și-a crescutu sasulu pruncii, de cătu să nu li strice sanetatea aerulu muscalescu. Pentru care s'a datu acolo si nu cunosce altu aeru, pot fi bine; inse pre frații sași i-au pr'e desmierdatu d'in Vien'a, Pest'a și Clusiu, și o asemenea schimbare ar' aduce pericolu de morte pentru ei.

„D'in Pest'a suflă ventu linu, cu caldur'a libertatei; person'a și averea voastră o scutescu legile; pentru înaintarea voastră materiale, vi se cladescu căli ferate, un'a cătra Sabiiu, cealaltă de la Clusiu cătra Brasiovu; fiii voștri s'iedu aici în legelatiunea comună, și dieu, li se areta multa consideratiune, dacă amintescu de un'a ori de alta dorință justă a națiunii sasesci. Pentru guvernarea voastră încă n'a tramesu ministeriulu ungurescu ce-va potentatu nedatenatu, alu cărui nume să vi fia greu a-lu inve-

tiă, ci a tramesu comite, oficialu național; n'a făcutu nici această, să aplice strainu s'eu celu putienu unguru în acestu oficiu, ci v'a tramesu unu confrate de alu vostru, care a crescutu și s'a dezvoltat între voi. Altmintre au făcutu la tempulu s'eu aliatii voștri cu noi; nu poteam exprime nice numele Marielor și Escelentiloru sale, cari ni le tramiteau d'in Vien'a ca să ne fericesca!

„Ce pote fi superarea voastră? Dacă veți continua a pune picdece organizării, usioru vomu cugetă, că guvernulu ungurescu a smintitu forte tare, cându a începutu a ve trată cu frumos'a și cu tota ecuitatea.

„Cestiunea este curată și limpede urmatori'a :

„Trebue-vi aliantia ungurescă cu cea mai mare libertate cetățienescă și cu îndreptățire egale, s'eu vi trebue principele Carolu cu casaci cu canciuca și cu Siberi'a friguroasă?”

Cu aceste cuvinte si-închiae „Hazánk“ suatulu parintiescu, ce adrează sasiloru, mai strigandu-li în fine: „Să fia cercuspecti!”

D'in cele citate pan' aci vedemu, cum foiele unguresci preste totu, lucră d'in respoteri și cu tote armele posibile, pentru că de o parte să sternesca în romanii de aici, dacă nu chiar' ura, celu putienu unu despretiu ore care, fatia cu Romani'a, — era de alta parte să indulesca atătu pre romanii cătu și pre sași pentru trebile unguresci tragandu-li, cum ai d'ice, una sforă de miere prin gur'a. Necasulu inse este, că frații unguri au întârziat tare cu astu-feliu de planuri. — Cu cuvinte dulci nu voru mai portă ei pre nimene de nasu. — Lucrați, domnilor, cari sciti da suaturi ca cele de susu, colerati pentru ca drepturile naționalor, cari compun Ungari'a să fia necunoscute în faptă; lucrați pentru ca dreptulu de autonomi'a Transilvaniei să fia respectatu și justește pretinsiuni a le națiunii române implenite, și atunci ne vomu întielege, atunci avemu firma convingere, că atătu o țieră cătu și cealaltă va prosperă, poteriile și se voru atinge, și poporele îndestulite în intru voru fi unu muru, de care se voru sfărîmă tote armele inamicului, fia facute după ori ce modelu. Dara pena cându constituțiunea voastră este schisivă numai pentru voi, pentru unguri; pana cându romanulu, sasulu s'eu serbulu se pote bucură de ori care dreptu s'eu libertate numai pre langă sacrificiulu naționalității sale, numai lapedandu-se de maica sa, — pan' atunci tote esepertatiunile voștre sunt desierte! Ne cunoscemu pre noi și pre ai noștri și ve cunoscemu și pre voi.

Congresulu naționalu basericescu romanu.

Siedinț'a a IV-a d'in 1 octobru a. c.

Borlea: Onoratu Congresu! Io cunosc si veiu unu pericu forte mare, care ameninț'a cu întregiu drepturile și autonomi'a noastră, atătu în beserica cătu și în scole si acestu pericu e, că de-si în articolu de lege IX. §. 3. alineă ultima, ni este garantată prin lege santiunată de monarculu, că congresulu are dreptu a-si organiză și regulă tote trebile bisericesci și scolare; totu-si baronulu Eötvös ministrulu de culte alu Ungariei, a depusu pre mes'a dietei d'in Pest'a unu articlu de lege pentru organizarea scolelor, care înainte de asta cu 4 lune s'a simpartit între deputati, și precumu sum informatu, acum stă sub pertractare în diet'a de la Pest'a; — multe dispușțiuni — cuprinse în acelu articlu de lege ția si vătămă afundu autonomi'a noastră bisericescă. Dreptu această mi-ieu voia a propune, ca în contra acestui articlu de lege vatematoriu pentru noi și autonomi'a noastră bisericescă, totu-odată și ne lreptu, să se facă l. d'in congresu unu memorandum cătra diet'a d'in Pest'a, unde chiaru acumu se pertracteaza acestu obiectu.

2. Unu protestu cătra ministeriu, care a pus pre mes'a dietei unu astfelu de proiectu de lege vatematoriu, d'icu prote-tu, — că-ci asid eugetu, căru fi fostu cu cale, ca să nu d'icu datorinț'a, ca ministeriulu înainte de a pune astfelu de proiectu de lege pre mes'a dietei, care atinge confesiunile, mai înainte aru fi trebuitu s'eu-lu comunice cu capii bisericii noastre.

3. O rugare umilită cătra Maiestate, ca nici cându să nu sancțiuneze o astfelu de lege vatematoriă și daunosă bisericii și națiunii noastre, — și în fine să se aducă unu concludu, prin care în casu, de s'ar' propune unu altu asemenea proiectu de lege, cându congresulu n'ar fi în sesiune, parintele metropolitulu cu domni episcopi d'impreună, basati pe acestu concludu, prezentandu-se înaintea tronului, să facă toti pașii necesari și posibili, ca să impedeze asemenea pericule.

Macelarulu e de parere, că să se facă numai o rugare cătra Maiestate Sa.

Propunerea se pune la ordinea zilei.

Ca membri ai unei comisiuni pentru elaborarea procedurii în privinț'a afaceriloru divorțiale și disciplinare se propunu: Hania, Borcea, Galu, Marienscu, Ioanescu, Vasileviciu, Atanasieviciu, Ioanviciu Atanasie, Mănguța (se primescu).

Badila prezenteza congresulu dreptu materialu pentru lucrările comisiunii susu memorate unu

F O I S I O R A.

Geniulu națiunii.

Eră o luptă mare . . .

O luptă ce decurse cu multa inversiunare.
Doi inimi poternici dedura pieptu cu pieptu,
Luptandu fără crutiare, lovindu în sinu dreptu.
Cumplit'a lor navala facea să se uimescă,
Să tremure de groză ființ'a pamentescă;
Si lupt'a lor grozavă impluse de fiori
Pe bietii moritori, —
Că-ci d'insii de multu secolu traiau în dusimania,
Nu cunoseau ei mila, nu nici marinimia;
Luptau fără 'ncetare și er' urmău luptandu,
Si lupta și acuma, nu înceta ei nici cându.

Acesti dusimani de morte sunt: Dieulu peritiunii
Si geniulu națiunii.

De mii de ani ei lupta, se frangu, se batu, s' omoru,
Dar' geniulu națiunii e totu invingatoriu;
De mii de ani ei lupta,
Da 'n ori și care lupta
Natiunea mea reporta triumfu înalțatoriu,
Si cresce si 'nflorice ca spiculu granelor;
De mii de ani contrarii ne frangu fără de mila,
Lovirea lor amară e crudă și ostilă, —
Dar' n'a peri romanulu, eternu va totu trai;
Că-ci are unu geniu candidu, ce totu l'a ocroti.

Eră o luptă mare . . .

Si dieulu peritiunii, în crud'a sa turbare,
Eră aci aproape să iasă invingatoriu;
Er' geniulu națiunii stătea suferitoriu,
Si ochii lui se 'mplura d'amare lacrimel,
Si faci'a-i îmbracase o grea și negră gea,
Dar totu luptă si-atunce cu focu și resolutu,
Că-ci n'a peritu vr'odată pe cine-a sustienutu.
Si ce minune mare si fără de parecchia!
Că-ci nu se stinse încă sementi'a cea stravechia.
Venise o lupoaică, cu lapte de alu ei
Nutri cu îndurare pe cei doi mitutei;
Si d'insii mari crescu și mandru se 'naltiera,

Facura o cetate mai mare cătu o țieră,
Si geniulu națiunii i aperă mereu,
Pe unulu lu facuse îndată semidieu,
Si spuse cu mandria, că gîntea cea maretă,
Ce de la dieu descinde, nu pieră 'n negră cotă,
Si n'a peritu natiunea, si bratiulu ei nervosu
Sfarmă ce-i stete 'n cale, dermă îndată josu;
Si n'a peritu natiunea, poterea ei cea mare
Crescea fără 'ncetare,
Luptă cu barbatia, luptă cu focu, luptă,
Si cuceri o lume cu spad'a 'n mână sa,
Si-atunci o lume 'ntrega vorbiea cu admirare
De bratiulu s'eu potințe, de vitejia-i mare,
Si sorele pe ceriuri în diori cându resariea,
Diaria pamentulu d'insei si 'ntrinsulu apunea;
Si domnitori poternici, natiuni cu superbia
I se 'nchinău cu fală, cu multa bucuria, —
Simțeau în pieptu placere potendu-o premari,
Simțeau o fericire potendu-i a servi.
O, mare-a fostu atunce natiunea cea stravechia,
Dar fi va, fi, mai mare, cătu n'a avé parecchia!
Trecura secolu, secolu. Ah, inse ce diarimu!
Perira tote, tote, si nimbulu celu sublimu.
Natiunea mare, brava, notă în desfrenare,
Se teraiă molaticu în nepasare mare;
Pe bratiulu voluptății stîngea cu focu nebunu
Fac'i'a naintării si-a totu ce este bunu,
Si fiii tari ca stanc'a se fecera femei,
Si lei cei poternici se prefacura miei.
Er' geniulu națiunii, privind caderea mare,
Vediendu ucisu moralulu, erupse 'n indignare;
Privia cu intristare, cum creatiunea sa
Mereu se micșoră,
Si-aceia ce odată o lume ocupara,
Plateau tributulu ca sclavii la gîntea cea barbară.
Atăta umilire alu unui bravu poporu
Pe geniulu națiunii lu face 'ndurătoriu,
Si er' s'avență 'n luptă, d'in somnu pe toti descopă,
Să mergă 'n batalia, să lupte luptă dreptă;
Si éta că de odată se scola mici si mari
S'atace pe barbari;
Si éta că de-odată reinviă 'n natiune
Triumfele maretie, bravurele strabune;
Cu totii se facura eroi, precum au fostu,

Si lasii în natiune n'avura adăpostu.

Plecară toti cu totii, cu bratie mari si erunte,
Facura o minune, pe riulu mare-o punte,
Ruin'a puntii grele vorbesce pana adă
De-oroi cei viteadi.
Trecura riulu mare, descinsera la luptă,
La luptă multa grozavă, întocmai cum se luptă
Pe campurile 'ntinse unu tigru cu unu leu,
Cum luptă o natiune lovită 'n simțulu s'eu;
Si lupt'a fi cumplită, si lupt'a fi amară,
Si cându se ostenira, de nou se apucara,
Si lupt'a fi grozavă, — trecura patru ani
Cându geniulu națiunii invinse pe dusimani.
Barbarii toti perira, în luptă sangerară,
Si bravii ocupara a lor desierță țieră,
Si țier'a ocupată lasara filor,
Si ei voru aperă-o, că-ci țier'a e a lor.

Si er' urmara secolu de lupte mari, strabune,
Si steu'a fericirii apuse 'n peritiune,
Si noptea suferinții întinse volulu s'eu
Si-acoperi în ment'a-i poporul semidieu,
Domnieă întunecime, ah, inse colo éta
O stéua radiosa mi se ivi îndată,
Si steu'a respandise lumina 'n sinu si pieptu,
Natiunea-i d'ice „mare“ cu stima și respectu;
Dar si lumin'a ast'a cu radie dulci sublime,
Se stinse la Sucev'a, lasandu întunecime.

Si era-si fi 'ntunericu, o noptă lungă, grea,
Si dieulu peritiunii acusi se promară.
Da 'n asta noptă lungă o singură lumina
Si-reversă splendorea tardă, dar senina,
Lumin'a se aprinse 'n Calugăreni frumosu,
Dar man'a asasina o stinse 'n Turd'a josu.

Si era-si fi 'ntunericu, o noptă 'ngrozitoare,
Nu mai eră speranț'a să se ivescă unu sore;
Dorerea agoniei ardea, stîngea amaru,
Si ori ce ajutorinț'a pareă, că-e înședaru.
Dar' o natiune brava, cu simțiu de libertate,
Prin ori ce vijelie si viscolu mari strabate;
Nu pieră nici odată, eternu ea va trai,
Că-ci are unu geniu candidu ce totu o-'a ocroti;

laboratu de trei divortiale disciplinare, *) (se prezintă comisiunii).

Tincu propune alegerea unei comisiuni, spre a examina proiectul pentru regularea scolelor.

Presedintele face întrebare, d'in câți membri este comisiunea? (voci: d'in 9 membri!)

Se propune dd. dep. Glodariu, Ionescu, Gaetanu, Borlea, Babesiu, Romanu, Mangiuca, Ianculescu, Macelariu (se primescu).

Cu aceste-a sediti'a se inchide, fără de a se pute defige diu'a pentru sediti'a viitoria aternandu acest'a de la comisiunea bugetaria.

Sediti'a a V se tînu în 21 sept. (3 oct.) a. c. se ceti protocolulu si cu unele modificări se autentica.

Presedintele aduce la cunoscinti'a congresului telegramulu inatului ministeriu de cultu, in intielele carui'a Maiestatea Sa ces. reg. prin otariu Sa pre inalta dto 1 octovre a. c. a binevoitu precatiosu, a dispune, ca fondurile archidiecesei gr. or. se sa'u administratu pana acum prin organele statuti, se se predee acestei archidiecese si de acum inainte pre bas'a autonomiei sale besericesci se le admistratreze in sa-si.

Comisiunea bugetaria, substerne prin referentulu ei Filipescu elaboratulu seu despre satorirea bugetulu congresulu si face propunerea:

1) ca diurnele deputatiloru, incependu de la luna prezentarei pana la inchiaiarea seditiiloru se sa statorasca cu 4 fl.;

2) spesele de calatoria se sa socotesca 1 fl. de milu;

3) pentru biroulu congresulu se sa prelimineze 500 fl., cari tote socotindu-le pre 20 zile, bugetulu intregu aru face 13,534. De ore-ce inse pana acum in incur-u cu totulu 7,710, restanti'a de 6,824 fl., aru fi de a se incasa in modulu intrebuintatu in fiecare diecesu.

Presedintele descopere congresulu, ca tipariturile necesarie le va face tipografi'a archidieceसाना gatisu, asi'a cele 500 fl. se sa sterga.

Moldovanu face in scrisu urmatori'a

Propunere

treb'a edarei câniloru bisericesci cu litere stramosiesce latine, precum si introducerea loru la corporatiunile judiciare si administratiunale in tote afacerile si corespundintiele.

In consideratiune, ca beserie'a nostra gr. or.

*) Compusu de multu de repausatulu advocatu Vasiliu Ionu, cunoscutu la romani prin „Cartoa patimelor”, „Ardu” etc.

Câ-ci simtiulu libertatii-e sementi'a acea, d'in care

Unu cedru naltu res tre.
Si candu perichulu grosnicu ameninti'a mai greu,
Sementi'a libertatii produse fruptulu seu,
Si bratiile nervose grozavu incatusiate
Ardoau de libertate,
Si dorulu libertatii nascu de locu minuni
Si insufia tari'a n betrani, barbati si juni;
D'in lantiulu servituti, si d'in catusie grele
Facura arme, spade, taiandu cumplitu cu ele;
Si lupt'a se incinse la munti si pe campii
Lovindu pe mii si mii, —
Si lupt'a se incinse, curgea fara nctare,
Tirani se n'grozira de nvingerea cea mare.
Dar candu era se urme triumfulu multu doritu,
Tradarea cea infama facu de locu finitu,
Si cei ce aredicara stindardulu libertatii,
Cadiura jertfa cruda toti ai crudelitatii,
Si cu dorere mare, si cu tortura, chinu,
In rote sfaramara alu loru ardinte sinu.

Si dieulu peritiunii ridea cu bucuria,
Credindu, ca mperati'a-i indata va se via;
Er' geniulu natiunii plecandu-si fruntea sa
De-unu venitoriu ferice moreu se cugeta:
„In vanu ori ce n'ncercare,
Poporul meu se stinge, traindu in desbinare.
In desbinare d'insulu s'a stinge, va peri,
Unitu in simtiu si cugetu eternu elu va trai!”
„Si geniulu unesco pe doue surori scumpe,
Si legatur'a scumpa neci candu nu se va rumpo;
Mereu s'a intari,
C'a loru surori cu ele de nou se voru uni.”
Si-atunci, atunci, o Domne, natiunea cea stravechia
Va fi marita era, catu n'a ave parechia,
Si n'a peri d'in lume, eternu ea va trai,
Câ-ci are-unu geniu candidu, ce totu o-a ocroti. *)

Iosifu Vulcanu.

*) Acest'a poesia s'a cetitu de autoriulu ei in adun. gen. Asoc. tran. tînutu la Gherla. In publicatiunea presintata se sa'u adausu cate va s'ruiri, cari in adunare nu s'au ce-Red.

in temporile cele mai viforose si prigonirile fatale amesuratu chiamarei sale sante a fostu scutulu si asiedimentulu natiunalitati romane;

In consideratiune, ca literatur'a limbei nostre natiunale in impregiurările de fatia n'are altu terenu, unde se-si desvolte progresulu si se-si ajunga scopulu, de catu terenulu besericescu si scolariu;

In consideratiune, ca sinodulu episcopescu are detorintia, a grigi pentru tiparirea câniloru bisericesci, precum si a celoru simbolice scolarie, ca se nu fia lipsa de ele pre la beserice si scole:

Subscrissulu spre aducere la concludu substerne onoratulu congresu metropolitanu urmatori'a propunere.

1. Tote câtile besericesci si scolarie de acum inainte edande, se sa tiparesca numai cu litere stramosiesci romane, prin urmare si studiele dictate in institutule clericale si teologicesci, numai cu litere se se scria.

2. Tote cauzele, ce vinu inainte pre la corporatiunile administrative si judiciare, numai in limb'a romana scrise cu litere stramosiesci se sa primesca si intocmesca, asisderea si tote corespundintiele oficiose numai cu litere se se scria.

Pentru efeptuirea acestui concludu sunt respunditorie corporatiunile respective administratiunale si judiciare.

Sabiiu, 21 sept. 1868 c. v.

Ioanu Moldovanu,
deputatu.

Acest'a se decide a se da in tipariu si a se impartu intru membri. Ne mai fiindu alte de desbatutu sediti'a se inchaia.

Bugetulu anului 1869.

(Fine.)

Scopuri pentru studie.

Inspectiunile generale ale cercuriloru scolarie	27,400 fl.
Pentru sustienerea si ajutorarea institutelor de invetiamentu	251,300 „
Stipendie si alte spese pentru instructiune	60,300 „
Sum'a:	339,000 „
Sum'a rotunda:	339,000 fl.

Inspectiunile generale ale cercuriloru scolarie.

Salariile oficialiloru	19,000 fl.
Lefele sierbitoriloru	600 „
Arend'a casei	1,800 „
Recerintie pentru oficiu si cancelarie, spese de caletoria si pausialu de diurne	3,880 „
Remuneratiuni si ajutorie	620 „
Spese eventuale	1,500 „
Sum'a:	27,400 fl.

Sustienerea si ajutorarea institutelor de invetiamentu.

Subventiunea universitatii	50,000 „
Politehniculu iosefinu d'in Bud'a	50,000 „
Recerintie pentru cancelaria, remuneratiuni, recerintie teoretice si practice, materialu de focu, conservarea edificieloru, spese de caletoria	60,059 „
Pentru museulu industrialu, ce se va infiinti in Pest'a	20,000 „
Ajutoriu pentru infiintiarea unei sale anatomice in spitalulu lui Rochu	4,000 „
Pentru sustienerea institutulu domnisioreloru anglese, si pentru institutulu loru de invetiamentu	4,000 „
Subventiune scolei reale superioare d'in Pojunu	4,000 „
Scol'a reala inferioara d'in Cremnitiu	4,500 „
Scol'a reala inferioara d'in Leacovi'a	13,530 „
Gimnasiulu serbescu d'in Neoplant'a	7,000 „
Academi'a de dreptu d'in Sibiiu	16,490 „
Academi'a de dreptu d'in Clusiu	13,780 „
Institutulu medicu-chirurgicu d'in Clusiu	19,360 „
Gimnasiulu de statu d'in Sibiiu.	19,631 „
Scol'a reala inferioara d'in Gyergyó-Szt-Miklos	2,710 „
Instructiunea mosieloru d'in Sibiiu	621 „
Scol'a elementaria gr.-cat. d'in Lapusiu ung.	2,250 „
Gimnasiulu gr.-or. d'in Brasiovu	4,000 „
Scol'a reala superioara d'in Sibiiu	5,000 „
Sum'a:	251,331 fl.
Sum'a rotunda:	251,300 „

Stipendie si alte spese pentru studie.

Stipendie de caletoria pentru universitati, academie de dreptu, politehnicu, gimnasie, candidati de profesura

15,000 fl.

Pentru sustienerea a trei elevi d'in Banatu in teresianulu c. r.	5,725 fl.
Recerintiele oficiulu si ale cancelariei comisiunii pentru esaminele de statu	800 „
Subventiunea casei orfaniloru d'in Sibiiu	12,650 „
Pentru invetiatoriulu desemnulu la scol'a elementaria d'in Clusiu	315 „
Ajutorarea fondulu elementariu	10,045 „
„ „ de stipendie	246 „
„ „ studintiloru seraci	1,200 „
Premie pentru frecuentarea scoleloru	700 „
5 stipendie de ale lui Goldbergu	630 „
Desdaunarea diecimei pentru colegiulu reform. d'in Aiudu	3,545 „
Sum'a:	60,856 „
Sum'a rotunda:	60,000 „

Recerintie pentru cultur'a publica.

Recerintie.

Educatiunea poporala	400,000 „
Pentru ajutorarea institutelor natiunale si pentru inaintarea scopuriloru sciintifice	63,000 „
Sum'a:	463,000 „

Educatiunea poporala.

Inspectoratele pentru educatiunea poporala	163,540 „
Institutulu centralu de modelu pentru docintii poporali	16,710 „
Edarea foiei poporale in siese limbe	26,000 „
Stipendie, remuneratiuni si subventiuni, instituirea si ajutorarea scoleloru poporale	150,000 „
Sum'a:	400,000 „

Subventiunea diverseloru institute natiunale si inaintarea scopuriloru sciintifice.

Museulu natiunalu magiaru	25,051 fl.
Pentru scopuri artistice	15,000 „
„ edarea fantaneloru istoriei magiare, pentru procurari, pentru ajutorarea artistiloru betrani distincti	14,000 „
Pentru scrutari si comunicari geografice	4,000 „
Pentru imultirea bibliotecii academie sciintifice magiare	5,000 „
Sum'a:	63,051 „

Pensiuni.

Recerintie.

Directiunea centrala	8,422 „
„ generala a cercuriloru scolari	960 „
Consiliari scolari	6,645 „
Individi la institutule de invetiamentu si alte pensiuni	5,078 „
Sum'a:	21,105 „
Sum'a rotunda:	21,000 „

Acoperire.

Competintie si alte perceptiuni.

Competintie si alte perceptiuni	57,000 fl.
„ d'in partea fondulu mag. de fundatiuni la spesele contabilitatii ministeriale; asemenea d'in partea fonduriloru transilvane de fundatiuni	42,085 „
Competintie d'in fondulu de studie a opidulu Cremnitiu	3,081 „
Competintie d'in casa domesticala d'in Sibiiu	140 „
Restituiri:	
Bani de mesa de la arceiepiscopulu gr. cat. d'in Blasiu	11,112 „
Sum'a:	57,018 „
Sum'a rotunda:	57,000 „

Ministeriulu pentru cultu si instructiunea publica.

B.

Recerintie extraordinarie.

Unu edificiu pentru scol'a centrala de modelu pentru docintii poporali, si un'a scola elementaria de modelu

100,000 fl.

ROMANIA.

Domineca, 15 curinte, societatea academica romana a tînutu o seditia publica si solemne in sal'a Senatulu sub presiedinti'a M. Sale Domnitoriului, presiedinte onorariu si protectore alu societatii pentru unitatea si cultur'a limbei romane. Publicatulu celu mai alessu, corpulu profesoralu si toti

cei ce întielegu avantajie culturale, limbei și ale literelor naționale, asistau la această mare solemnitate. În nri viitorii vomu publică discursurile ce s'au pronunțat de Mari'a-Sa și de dnii Laurianu, Hodosiu și V. Urechia. „Rom.“

Noutăți Straine.

ISPANIA. Situațiunea politica nu s'a schimbatu. Diurnalele nu mai scriu nimicu nece despre resbelu, nece despre pace. Tote privirile sunt îndreptate spre Spani'a.

Pasagiulu d'în protestulu ex-reginei Isabela, unde imperatul Napoleonu este numitu ca aliatulu ei, a produsu în Biarritz una impresiune neplacuta. Guvernulu Franciei voiesce să apară în ori-ce pretiu ca-sî cum evenemintele d'în Spani'a nu Paru fi atinsu, nece chiaru în consecințele loru, și lucrul curiosu, ex-regin'a vorbesce acum în unu tonu oficiale despre raporturi de aliantia. Inse ea se va convinge preste puțin tempu — adauge „Fr. Corr.“ — despre durat'a amicitiei Tuilliereloru. Isabel'a va fi primitu pana acuma în modu confidentialu însciintia, că nu este consultu nece chiaru în interesulu ei, ca să petreacă mai multu tempu în unu orasiu, departatu numai de câte-va ore de la Pirenei, și că Franci'a nu pote fi vetra de planuri și de conspiratiuni pentru favorulu ei. Firesce tote aceste i s'au spusu în unu tonu de compatimire.

Ex-regin'a se astepta la Rom'a, unde se pregătesce pentru ea locuința în palatiulu Farnese.

Se scrie despre ambasadorulu ispaniolu d'în Parisu, d. Mon, că s'a oferitu servitiulu său spre dispușetiunea noului guvernulu.

Se scrie d'în Parisu, că infantale Juan de Bourbon a renunțiatu de dreptulu său la tronul în favorulu lui Carlos.

Represintantele Angliei d'în Madridu este însărcinatu, ca să dechiare presiedintelui noului guvernulu ispaniolu, că Angli'a nu se va opune în principiu la nece una combinațiune, ce ar' fi favorabile libertății depline a poporului ispaniolu, presupunendu, că atare combinațiune nu va periclită în afara relațiilor pacifice a le țierei. Angli'a a însărcinatu în acestu întielesu pre represintantele său, fiindu convinsă, că Franci'a va primi asîsdere acelu-a-si punctu de vedere.

Protestulu reginei Isabel'a, adresatu către poporulu ispaniolu, e datatu d'în castelulu Pau, 30 septembrie și suna, pre cum urmeza:

Cătra spanioli!

Una conjurațiune, pre cum mai nu se află esemplu la altu popor alu Europei, a aruncatu Spani'a în terorismulu anarchiei. Trupele marine și de pe uscatu, pentru a caroru sustinere națiunea a grigitu în modu marinosu, și a caroru sîrbicie le-amu remuneratu totu-de-un'a cu bucuria, aruncandu în ventu tradițiuni gloriose și frangendu jurămintele cele mai sante, se întorcu în contr'a patriei și aducă preste ea dîle de tristetia și de devastare. Provocarea rebelorulu, ce a resonatu în sinulu Cadixului și s'a repetitu în unele provincie de un'a parte a ostei, resuna în inimile maiorității immense a ispanioliloru, ca vuetulu unui viforulu, ce se apropia, și aduce în periclu interesele religiunii, principiile fundamentale ale legitimității și ale dreptului, nedependința și onorea Spaniei.

Sîrulu demnu de compatimire alu apostasielorulu faptele neloyalității necredibile, cari s'au manifestatu într'unu tempu atîtu de scurtu, vulnereza într'unu gradu mai mare mandri'a mea ca ispaniola de cătu vateama demnitatea mea ca regina. — Nici inimicii cei mai aprigi ai autorității nu cugeta în visurile loru nebune, că puterea publica, care deriva d'în una origine atîtu de înaltă, s'aru potè strapune, modifică sau suprimă prin întervenirea fortiei brutale sub impulsulu orbu alu batalioneloru s'aduse!

De-sî poporațiunea cetățiloru și a țierei, retragendu-se d'înaintea primei acțiuni de fortia, se supune pre unu momentu jugului insurgințiloru, sentiulu publicu, lovit în miscările sale cele mai intime și mai nobile, totu-si se va redescoperă, spre a areta lumii, că — multiamita ceriului — obscurările rațiunii și a onorei în Spani'a voru fi trecatorie.

Pana candu se va apropiă momentulu acestu-a, eu ca regin'a legitima a Spaniei, după consfățire și ponderare serioasă, amu aflatu de bine, a caută securitatea necesaria în staturile unui aliatu înaltu, spre a lucră între aceste grele cercustări, pre cum corespunde calității mele ca regina și detorințelorulu impuse mie: a strapunc fiului meu nescirbite drepturile mele, scutite prin lege, recunoscute și jurate de națiune, și în fine comprobe prin sacrificie de 35 de ani, prin fatalități și aplecări intime.

Punendu piciorulu pre pamentu strainu, îndreptandu-mi inim'a și ochii fără intrerumpere cătra acelu pamentu, care e patri'a mea și a copiiloru mei, grabescu a espune protestulu meu francu și solemn, dechiarandu înaintea lui ddieu și a omeniloru, că

forti'a mai tare, d'înaintea carei-a me retragu, parasindu regatului meu, nu pote prejudecă întregității drepturilor mele, nici nu le pote slabî sau periclită în cătu-va; tocmai asî de puțin le voru potè atinge în ore-care modu faptele guvernului revoluționariu, și inca și mai puțin concludese adunărilorulu loru, cari necesariminte se voru face numai sub apăsarea furiei demagogice și sub condițiunile fortiarei manifeste a consciințelorulu și a voințelorulu.

Antecesorii nostri au luptatu o lupta lungă și norocosă pentru credința religioasă și pentru nedependința Spaniei. Generațiunea presiute a lucratu fără intrerumpere, să unesca faptele mari și eroice ale secleloru trecute cu semburii sanetosi și fructiferi, ce-i conținu timpurile moderne. Revoluțiunea, neamic'a de morte a tradițiilorulu și a progresului îndreptatitu, combate tote principiile, cari facu puterea viua, sufletulu și barbat'ă națiunei spaniole. — Libertatea, care în estinșiunea sa nemarginată, și în tote manifestatiunile sale ataca unitatea catolica, monarhia și manuea legală a poteriloru, conturba famili'a, nimicesce santitatea casei și omere vîrtutea și patriotismulu.

Deca cugetai, că coron'a spaniola, portată de una regina, care a avutu fericirea, a unu numele său cu renascerea politica și socială a statului, e simbolulu acestoru principie aoperatorie, atunci speru, că veti remanè credințiosi juramintelorulu și credinței vestre; lasati, să treacă unu sbiciu ameti'ă revoluționaria, în care se misca nemulțamirea, feloni'a și ambițiunea, și trahiți în credința, că nu voiți trece nimicu cu vederea, pentru a conservă întregu acestu simbolu, chiaru și în nenorocire, fără care simbolu pentru Spani'a nu existe nici una reminiscență, care ar' potè atrage, nici una speranță, care ar' potè o mangaiă.

Superbi'a nebuna a unor puținii irita și înspăimînteza pre unu momentu întreg'a națiune, produce confusiunea în inimie și anarhia în societate. În inim'a mea nu este nici locu pentru ur'a în contr'a aceste minorități; mai că me temu, că prin atingerea cu acestu sentiu s'ar' potè debilită adenc'a umire, ce mi-inspira barbatii loiali, cari si-au riscatu viet'ă și si-au versatu sangele pentru aperiarea tronului și a ordinei publice, pre cum și toti acei spanioli, cari, plini de dorere și spaimă, asista spectaculului rescotei învingătorie, acelei pagine despectuose în istori'a civilizațiunei nostre.

Pre pamentulu, de pre care vorbescu asta-di cătra voi, și în totu loculu voi portă nenorocirea multu iubitei mele Spanie, că-ci aceea e nenorocirea mea propria. Deca, spre a me mangaiă, asiu avè înaintea mea d'între multe altele numai esemplulu celui mai venerabilu domnitoriu, acelu modelu de devotiune și curagi, care inca e încungiuratu de confusiuni și amarețiuni, asiu trage poteri d'în increderea mea în loialitatea supusiloru mei, în dreptatea causei mele și mai înainte de tote în puterea acelu-a, care țiene în mana sortea imperiorulu.

Monarhia, care numera cinci-spre-diece secle pline de lupte, învingeri, patriotismu și de marire, nu pote peri în patru-spre-diece dîle pline de perjurii, nefericitate și tradare. Să avemu credința în viitoriu: glori'a poporului ispaniolu a fostu totu-de-un'a glori'a regiloru sîi; nenorocirea regiloru va cadè totu-de-un'a pre poporulu.

În nesunția firma și patriotica pentru sustinerea dreptului, a legalității și a onorei spiritulu vestru și ostenețele vestre voru consună totu-de-un'a cu rezoluțiunea energică și cu amorea maternă a reginei vestre. Isabel'a.

TURCIA. Conspirațiunea contr'a vietiei Sultanelu este constatată. Precum se anunția pre cale telegrafică d'în Constantinopole, acuzatii fure ascultati; despre rezultatu nu se știe pana acuma nimicu. Precum se scrie foiei „Indépendance belge“, între acuzatii se afla unu rusu și unu grecu, cari amendoi erau în servitiulu curții.

Varietăți.

*(Raportu anuale) despre gimnasiulu romanu gr.-cat. d'în Nasaudu pentru anulu scolasticu 1867/8. Numerulu scolariloru d'în clasa I a fostu: 35; 31 gr.-cat., 4 gr.-or.; toti romani; în clasa II: 35; 28 gr.-cat., 4 gr.-or., toti romani; trei au parasitu scol'a; în clasa III: 20; 16 gr.-cat., 3 gr.-or., 19 romani și unu unguru; în clasa IV: 16; 15 gr.-cat., 1 rom.-cat.; 15 romani și unu magiaru; în clasa V: 17; 13 gr.-cat., 4 gr.-or., toti romani. Sum'a totale 120 scolaru, 103 gr.-cat., 2 rom.-cat. 15 gr.-or., er' după naționalitate 118 romani și doi magiari. Bibliotec'a gimnasiului are: 387 opuri în 777 tomuri; Museulu 61 instruminte fizicali, 50 modele de cristale, 6 mape, doue atlasuri, una colecțiune de minerale, una colecțiune botanică, câte-va corpuri pentru desemnuri geometrice, una medalie, 10 bani vechi, parte argintu parte arama.

** (Osamintele lui Beniozky) s'au aflatu immormetante

langu comun'a Ercsi, aproape de Pest'a. Ce-va pescariu scoțindu-lu d'în Dunare nu multu după disparerea lui, a aflatu la elu 4 fl., căți-va cruceri și unu anelu; și despoiandu-lu de aceste și de vesminte, l'a îngropatu, și numai de-una-di împarțesit această unu israelitu, care apoi însciintă pe cei compertinti despre cele audite. — Presentandu-se cadavrulu conșageniloru și cunoscutiloru, lu-cunoscura. Osamintele s'a immormentatu în 4 a l. c. în presința unui publicu numeros. Cuventarea funebreă o țienit Gavv. Várady, deputatu d'în Marmati'a. — Caus'a mortii sale pana acuma inca nu s'a putu descoperi. Se cerca asasinatorii, și se dîce, că dora s'af' fi și descoperitu deja. — Unulu d'între acești-a se afirmă că ce-va pseudo-Vesselényi — vagabundu de profesiune.

Sciri electrice.

Triestu, 6 optovre. Expedițiunea ostasiatică va plecă în dîlele mai de aproape.

Belgradu, 6 optovre. Dr. Matic e denumit ministru de cultu, și va conduce interimalu și potu foifulu de esterne.

Vien'a, 7 optovre. „Corespondința“ austriacă spune, că principele Adolfulu Auersperg marșialulu supremu alu Boemiei este desemnatu și va denumitu cătu mai eundu ministru presiedinte.

Berlinu, 7 optovre. „Prov. Corr.“ scrie, că terminulu rentorcerei lui Bismarcku inca nu se știe. — Despre Spani'a dîce: Guvernulu confederatiunii germane d'în nordu va respectă decisiunile autonome ale națiunii ispanice chiar' asî, precum a putu tinsu-o această germanii fatia cu faptele loru; guvernulu confederatiunii, sperenza că și cele-l-alte cabinete voru procede astu-felu. Dreptu-ace'a evenimintele ispaniole nu ni dau ansa pentru a ne teme, că răzrintiele europene voru fi conturbate.

München, 7 optovre. Reciprocitatea sustinatoria între Prussia și Bavaria fatia cu persecutiunea provenitoria d'în vetamarea domnitorului, s'a estinsu și a supr'a guvernului și a autoritățiloru subordonate acelu-a.

Parisu, 8 optovre. După unu telegramu datu a ser'a d'în Madridu contele de Girgenti sosî Lisabon'a.

Madridu, 7 optovre, ser'a. Turburările escu în Antequera sunt oprese. — Generalulu Dulea sosî joi d'în Cadix. Generalulu Piesward va parãmăne Barcelon'a și va veni la Madridu. — Trupe voru intră joi. Inca nu se știe, ore Olozaga primu portfoiu de ministru său ba.

Vien'a, 8 optovre. Șcirea, că denumirea preșelui Adolfulu Auersperg ar' fi faptu, este pre timpuriă, candidatur'a lui inse se sustiene și în cercuri mai înalte. Denumirea se va întimplă probabilment după sosirea imperatului.

Vien'a, 8 optovre. „Börs. Ztg.“ scrie: În sciința de adi a direcțiunii banței s'a otaritu scaritiarea capitalului de acțiuni astu-felu, că fia care acțiune se va licidă cu 135 fl. și asî scaritiarea se va face pana la valoarea nominală de 600 fl. — Comisarulu guvernialu s'a învoitu la această.

Lemberg, 8 optovre. Proieptulu de lege pentru egală îndreptățire a israelitiloru în trebele comunale s'a primitu în dieta cu una majoritate mare.

Madridu, 7 opt. ser'a la 7 ore. Generalulu Prim a sositu aci la 2 ore. Insufletirea poporulu nu pote descrie. D'în tote părțile vinu deputatiuni. Sultulu Prim a formatu-o reprezentantii armatei, și rînici, și ai altorulu corporatiuni. Trecerea conșatului prin cetate dură preste patru ore. Multimistruncină pre mai multu, cari și morira. În sciința lui Prim și a Puertei del Sol s'au salutatu deputatiunile francesiloru, italianiloru și elvetianiloru petrecu aici.

Madridu, 8 optovre. Primu țienu crișera cu cuventare insufletitoria cătra poporulu d'în fereșt'a palatiului ministeriului interneloru. Dîce, că elu este în legătura strînsă cu Serrano, trebuie eluptata conșatulegerca între poporulu și armata și între toti barbatii berali, că-ci triumfulu revoluțiunii se pote atribui marinei, lui Serrano și generaliloru esilati. — Primu și Serrano s'au imbrățisiatu apoi, și celu d'antău tonă: „Diosu cu Bourboni!“ Cetatea s'a iluminat pomposu. — Topete a sositu.

Proprietariu, redactoru respunditoriu și editoriu:

ALEXANDRU ROMANU.

